

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

kol.

JAWNE

~~XXXXXXXXXX~~

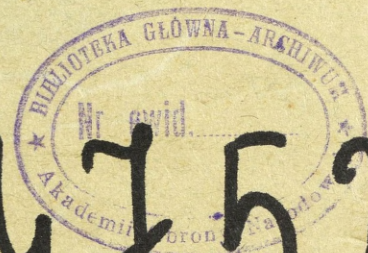
Egz. Nr 1

~~1988~~

Ppłk dr Czesław JARECKI

ARTYLERIA W NATARCIU PUŁKU

Skrypt wykładu

~~XXXXXXXXXX~~ 47523

WARSZAWA

LISTOPAD

1985

67

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

**WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII**

dot.

JAWNE

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 1

~~4/1988~~

Ppłk dr Czesław JARECKI

ARTYLERIA W NATARCIU PUŁKU

Skrypt wykładu

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARSŁAWIEC
Nr ewid.
Akademii Sztabu Generalnego WP

~~47523~~

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

PRZEKLASYFIKOWANO

JAWNE

Protokół Nr 54305

ZATWIERDZAM

SZEF KATEDRY
TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH
I ARTYLERII

plk prof. dr hab. Tadeusz KRZEMIEN

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

ppik dr Czesław JARECKI

ARTYLERIA W NATARCIU PUŁKU

Skrypt wykładu

WSTĘP

W osiągnięciu ogólnego celu natarcia i w pomyślnym wykonaniu zadań przez pułk ważna rola przypada artylerii. Dysponując dużą siłą, zasięgiem i dokładnością ognia, jest ona zasadniczym środkiem ogniowego porażenia nieprzyjaciela i bezpośredniego wsparcia pododdziałów zmechanizowanych i czołgów. Warunkiem skutecznego wykonania zadań przez artylerię jest ścisły związek jej działalności bojowej z użyciem innych środków ogniowych oraz z działaniem wojsk zmechanizowanych i pancernych. Dlatego wszelkie problemy użycia ognia artylerii muszą być kompleksowo rozpatrywane przez dowódcę ogólnowojskowego /pz, pcz/ w powiązaniu z ogniem innych środków rażenia oraz manewrem. Wynika z tego konieczność opanowania przez oficerów, przyszłych dowódców, oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk i służb, wiedzy z zakresu dowodzenia artylerią, kierowania ogniem artylerii oraz wszechstronnego zabezpieczenia jej działań bojowych. Celem wykładu jest przedstawienie wybranych problemów organizacji i prowadzenia działań bojowych przez artylerię w natarciu pułku. Wykład jest wprowadzeniem do samodzielnego studiowania zagadnień użycia artylerii na szczeblu pułku oraz rozwiązywania problemów organizacji ognia artylerii i kierowania nim w trakcie ćwiczeń, w roli dowódcy ogólnowojskowego, oficerów sztabu, szefa artylerii, dowódcy pułkowej grupy artylerii i oficerów sztabu grupy.

I. ZADANIA ARTYLERII PUŁKU, KOLEJNOŚĆ I SPOSOBY ICH WYKONANIA

W porażeniu nieprzyjaciela wyodrębnia się porażenie jądrowe i ogniowe. Artyleria, wyłączając artylerię stosującą pociski jądrowe, uczestniczy wraz z innymi środkami stosującymi amunicję zwykłą, w ogniowym porażeniu nieprzyjaciela.

W ogniowym porażeniu nieprzyjaciela artyleria niszczy i obezwładnia:

- środki napadu jądrowego i chemicznego;
- baterie artylerii, moździerzy, baterie /plutony, sekcje/ artylerii przeciwlotniczej i rakiet przeciwlotniczych;
- pododdziały zmechanizowane i czołgów w rejonach ześrodkowania, w marszu i w rejonach obrony /punktach oporu/;

- środki przeciwpancerne;
- punkty dowodzenia;
- śmigłowce na lądowiskach;
- urządzenia tyłowe.

Ponadto artyleria burzy różnego rodzaju urządzenia obronne.

Ogniove porażenie nieprzyjaciela w natarciu artyleria wykonuje w kilku okresach, w zależności od otrzymanego zadania, ugrupowania nieprzyjaciela i charakteru jego obrony.

Podczas przełamania obrony nieprzyjaciela z marszu, ogniove porażenie organizuje się i wykonuje z zasady w czterech okresach:

- ogniove zabezpieczenie podejścia wojsk /OZP/;
- ogniove przygotowanie ataku /OPA/;
- ogniove wsparcie ataku /OWA/;
- ogniove wsparcie nacierających wojsk w głębi obrony nieprzyjaciela.

Przy rozpatrywaniu udziału artylerii w ogniowym porażeniu stosujemy odpowiednio terminy: artyleryjskie zabezpieczenie podejścia wojsk /AZP/, artyleryjskie przygotowanie ataku /APA/, artyleryjskie wsparcie ataku /AWA/ i artyleryjskie wsparcie nacierających wojsk w głębi obrony nieprzyjaciela.

✓
Zadanie
AZP wykonuje się w celu wzbronienia nieprzyjacielowi oddziaływania na podchodzące wojska. Planuje się je zawczasu i zależnie od sytuacji może ono rozpoczynać się bezpośrednio przed wyjściem wojsk z rejonów wyjściowych, z momentem rozpoczęcia marszu lub w trakcie jego trwania i prowadzi się do rozpoczęcia APA. W tym okresie artyleria poraża wykryte środki napadu jądrowego i chemicznego, baterie artylerii prowadzące ogień do maszerujących wojsk, środki rozpoznania i stanowiska dowodzenia, jak również środki obrony przeciwlotniczej na kierunkach działania własnego lotnictwa. Podczas AZP wykonuje się nawały ogniove artylerii i uderzenia rakiet z ładunkiem zwykłym zgodnie z planem lub w miarę wykrywania obiektów /celów/. Zadania w tym okresie wykonuje się tak, aby nie zdradzić przedwcześnie składu i ugrupowania artylerii na kierunku głównego uderzenia oraz czasu rozpoczęcia natarcia. Artyleria pułku, który przechodzi do natarcia po podejściu z głębi, z zasady nie bierze udziału w AZP.

Zadania w tym okresie wykonuje artyleria wojsk będących w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem oraz artyleria dywizji i armii.

✓ Artyleryjskie przygotowanie ataku przeprowadza się w celu ogniowego porażenia środków napadu jądrowego i chemicznego nieprzyjaciela, jego artylerii, środków przeciwpancernych, siły żywej i środków ogniowych w punktach oporu i węzłach obrony rozmieszczonych na przednim skraju i w głębi, środków CPL, walki radioelektronicznej oraz stanowisk dowodzenia.

Czas trwania i układ APA planowany jest na wyższym szczeblu /dywizji, armii/ stosownie do zamiaru walki, ugrupowania i charakteru obrony nieprzyjaciela, ustalonego stopnia porażenia oraz czasu potrzebnego na rozwinięcie wojsk do ataku.

W APA bierze udział, z zasady, cała artyleria pułku wykonując zadania ogniem z zakrytych stanowisk ogniowych i na wprost zgodnie z możliwościami posiadanego sprzętu i ustalonymi zasadami odpowiedzialności za rodzaje zwalczanych celów.

Zasadnicze zadania artylerii pułku wykonywane z zakrytych stanowisk ogniowych w czasie APA to: obezwładnienie mózdzierzy nieprzyjaciela, jego siły żywej i środków ogniowych w plutonowych punktach oporu, stanowisk dowodzenia batalionów, stacji radiolokacyjnych i ważniejszych celów pojedynczych /gniazda ogniowe, punkty obserwacyjne, środki przeciwpancerne/ ześrodkowaniami ognia /ZO/ i ogniem do celów pojedynczych.

Ogniem na wprost do celów pojedynczych artyleria niszczy środki przeciwpancerne nieprzyjaciela /działa przeciwpancerne, okopane czołgi, wyrzutnie PPK/ oraz inne ważne cele pojedyncze /karabiny maszynowe, gniazda ogniowe, punkty obserwacyjne/. Artyleria pułku może również burzyć odcinki transzei, rowów łączących, umocnienia obronne ogniem z zakrytych stanowisk ogniowych i na wprost.

APA rozpoczyna się bezpośrednio po zakończeniu AZP. Podczas natarcia po podejściu wojsk z głębi celowo jest rozpocząć APA wówczas, gdy pododdziały pierwszego rzutu wyjdą na rubież rozwinięcia w kolumny batalionowe. Kończy się w momencie rozpoczęcia ataku.

✓ Artyleryjskie wsparcie ataku /AWA/ wykonuje się w celu zniszczenia i obezwładnienia nowo wykrytych i ożywiających środków napadu jądrowego i chemicznego nieprzyjaciela, siły żywej, artylerii, czołgów, środków przeciwpancernych i innych środków ogniowych, jak również w celu wzbronienia manewru i odtworzenia przez nieprzyjaciela zdezorganizowanego systemu ognia i dowodzenia.

AWA rozpoczyna się po zakończeniu APA, na sygnał dowódcy dywizji, jednocześnie w całym pasie natarcia i prowadzi się bez przerwy na głębokość obrony brygady pierwszego rzutu nieprzyjaciela /8-10 km i więcej/, ze skupieniem głównego wysiłku na pierwszej pozycji.

W AWA, obok artylerii dywizyjnej oraz artylerii wojsk znajdujących się w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, bierze udział cała artyleria pułku wchodzącego do walki.

AWA, zależnie od charakteru obrony nieprzyjaciela, stopnia jej rozpoznania, sposobu wykonania ataku, ilości artylerii i amunicji, charakteru terenu, czasu, którym dysponuje się do przygotowania natarcia, może być prowadzone metodami: ruchomej strefy ognia /RSO/, pojedynczego lub podwójnego wału ogniowego /WO/, pojedynczych, podwójnych lub potrójnych kolejnych ześrodkowań ognia /KZO/, ześrodkowaniami ognia /ZO/ i ogniem do celów pojedynczych oraz połączeniem tych metod. Niezależnie od metody prowadzenia AWA, w tym okresie niszczy się i obezwładnia wykryte środki napadu jądrowego i chemicznego, baterie artylerii, środki przeciwpancerne, ważniejsze stanowiska dowodzenia, środki OPL i inne ważne cele /obiekty/. Ogień z zakrytych stanowisk ogniowych uzupełnia się ogniem środków wydzielonych do strzelania na wprost.

Podczas występowania stałego wiatru w stronę nieprzyjaciela można stosować zasłony dymne lub zadymianie na wybranych kierunkach.

Artyleria pułku w AWA wspiera atak pododdziałów zmechanizowanych i czołgów jedną z wymienionych metod obezwładniając siłę żywą i środki ogniowe nieprzyjaciela przed frontem i na skrzydłach atakujących batalionów. Ponadto obezwładnia nowo wykryte pododdziały moździerzy oraz niszczy czołgi i środki przeciwpancerne nieprzyjaciela wykonując ZO i ogień do celów pojedynczych.

Artyleryjskie wsparcie nacierających wojsk w głębi obrony nieprzyjaciela realizuje się przez ciągłe oddziaływanie ogniowe na wojska pierwszego rzutu nieprzyjaciela, jego odwody oraz inne cele. Rozpoczyna się je po zakończeniu AWA i prowadzi się na głębokość zadania bojowego dywizji. Artyleria kolejno obesz-
władnia i niszczy nieprzyjaciela stawiającego opór nacierają-
cym pododdziałom pierwszego rzutu, wspiera wprowadzenie do walki
drugich rzutów /odwodów ogólnowojskowych/, wspiera działania
pułku podczas forsowania przeszkód wodnych i rozbitcia nieprzyja-
ciela na kolejnych rubieżach obrony, osłania luki i skrzydła
własnych wojsk, bierze udział w umacnianiu zdobytych rubieży
i odpieraniu kontrataków nieprzyjaciela, wzbrania wykonania
przez niego manewru.

Zasadniczymi obiektami ognia artylerii pułku są: pododdziały
moździerzy, siła żywa i środki ogniowe, szczególnie przeciw-
pancerne oraz odwody nieprzyjaciela.

Przy wykonywaniu tych zadań artyleria stosuje ZO i ogień
do celów pojedynczych, a podczas odpierania kontrataku również
ogień zaporowy /stały i ruchomy/.

II. SKŁAD BOJOWY ARTYLERII PUŁKU I JEJ MOŻLIWOŚCI OGNIOWE

Wyjaśnimy na wstępie podstawowe pojęcia związane z okreś-
leniem składu bojowego artylerii. Przedstawiono je na schemacie 1.

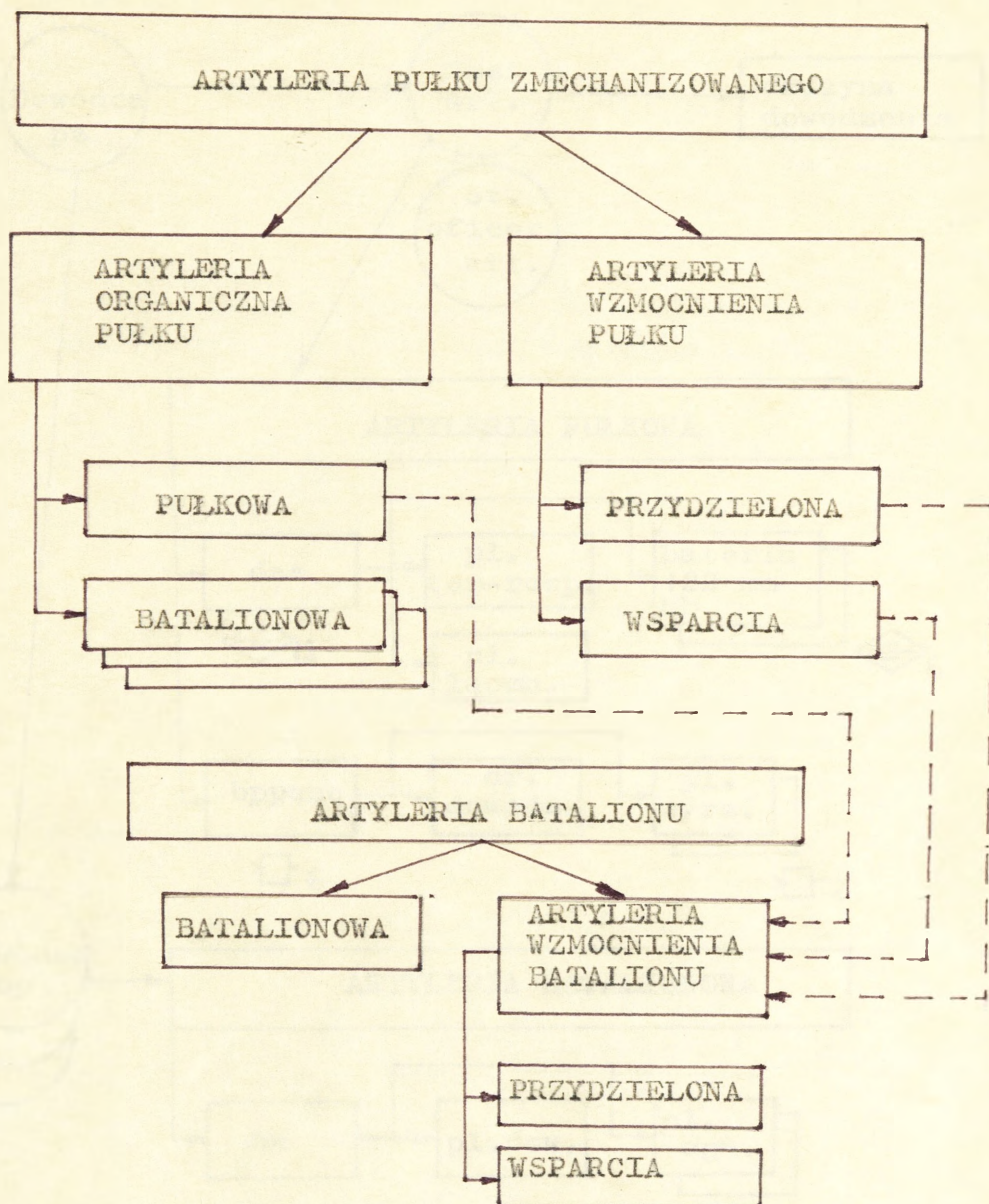
Artyleria pułku zmechanizowanego składa się, z zasady,
z artylerii organicznej pułku oraz artylerii wzmocnienia.
Artylerię organiczną pułku stanowi artyleria pułkowa /występu-
jąca na szczeblu pułku/ i artyleria batalionowa /występująca
w bp/.

Artyleria wzmocnienia pułku składa się z artylerii przy-
dzielonej i artylerii wsparcia.

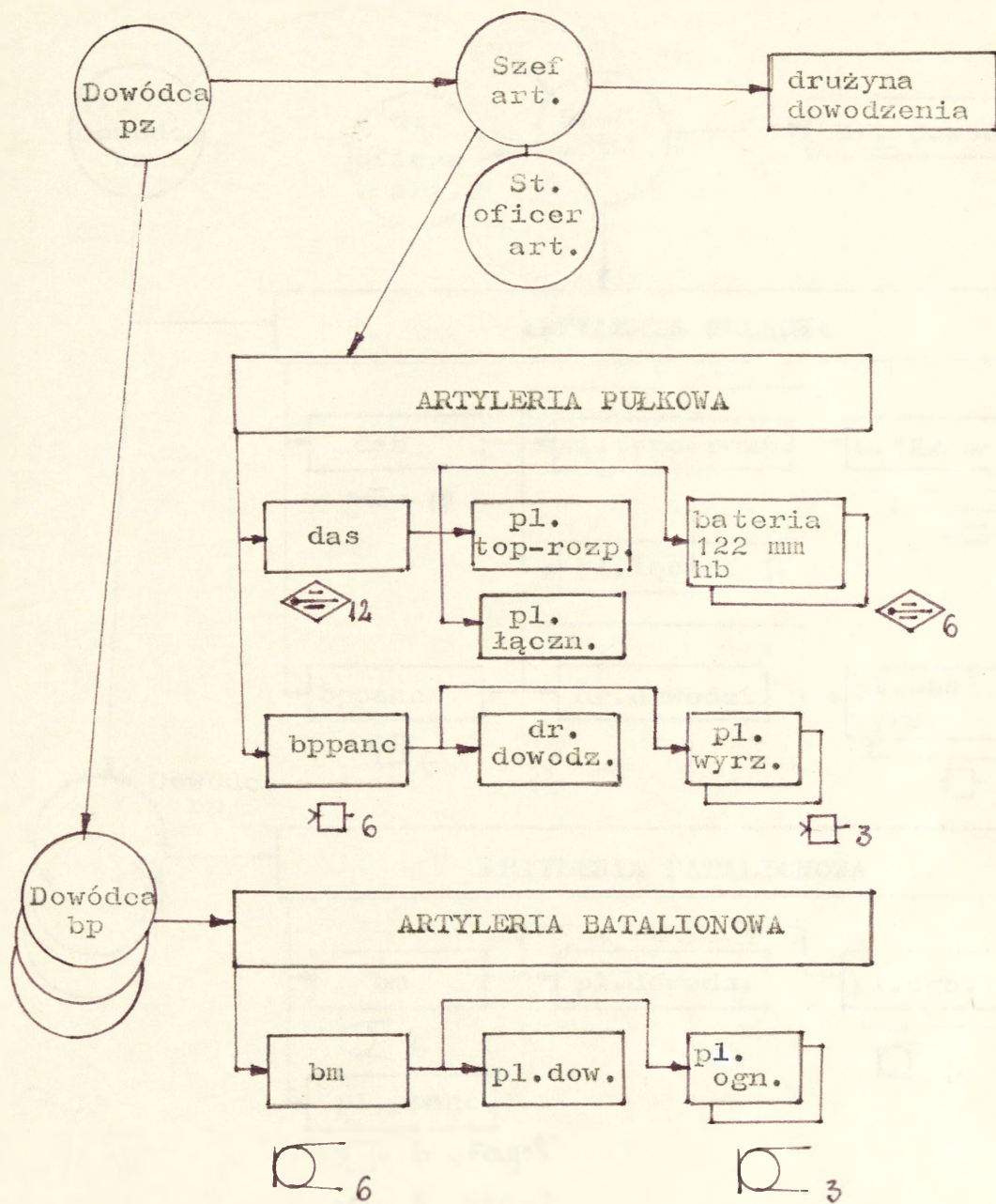
Artyleria organiczna pułku, to artyleria wchodząca etatowo
w jego skład, to jest artyleria pułkowa i batalionowa. Organi-
zacja artylerii pułku zmechanizowanego przedstawiono na sche-
matach 2 i 3.

W celu zwiększenia możliwości ogniowych oraz usprawnienia
współdziałania pułk zmechanizowany /czołgów/ wzmacnia się od-
działami /pododdziałami/ artylerii. Wzmocnienie to może nosić
charakter przydziału lub wsparcia.

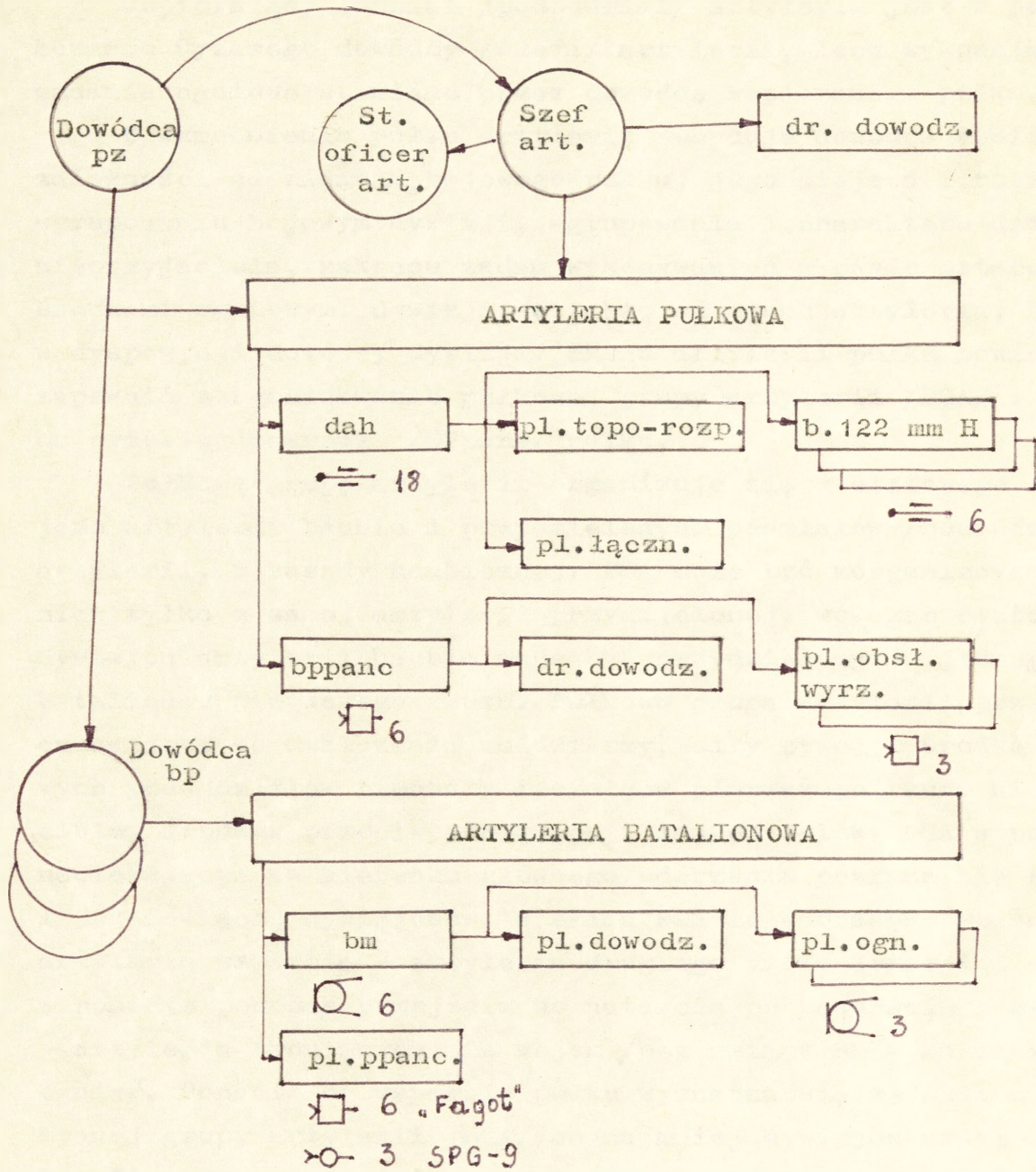
ARTYLERIA PUŁKU I BATALIONU - PODSTAWOWE POJĘCIA

ARTYLERIA ORGANICZNA PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO NA BWP

ARTYLERIA ORGANICZNA PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO
WYPOSAŻONEGO W TRANSP. "SKOT"

Przydzielony oddział /pododdział/ artylerii wchodzi w pełne podporządkowanie dowódcy pułku i wykonuje otrzymane od niego zadania.

Wspierający oddział /pododdział/ artylerii jest w podporządkowaniu wyższego dowódcy /szefa/ artylerii, lecz wykonuje także zadania ogniowe stawiane przez dowódcę wspieranego pułku.

O wzmocnieniu pułku artylerią decyduje dowódca dywizji w zależności od zadania bojowego pułku, jego miejsca i roli w ugrupowaniu bojowym dywizji, ugrupowania i charakteru działań nieprzyjaciela, zakresu zadań wykonywanych w pasie natarcia pułku środkami ogniowymi dywizji, a także od stanu artylerii, będącej w dyspozycji dowódcy dywizji. Skład artylerii pułku powinien zapewnić zorganizowanie pułkowej grupy artylerii /PGA/ i odwodu przeciwpancernego /OPpanc/ pułku.

Pułkową grupę artylerii organizuje się z etatowego dywizjonu artylerii haubic i przydzielonych oddziałów /pododdziałów/ artylerii, z zasady haubicznej. PGA może być zorganizowana również tylko z samej artylerii przydzielonej, wówczas etatowy dywizjon artylerii haubic może być przydzielony do jednego z batalionów pierwszego rzutu. Pułkowa grupa artylerii przeznaczona jest do zwalczania moździerzy, siły żywej i środków ogniowych pododdziałów piechoty i czołgów pierwszego rzutu nieprzyjaciela, środków przeciwpancernych i innych celów. PGA w pułku nacierającym na kierunku głównego uderzenia powinna się składać z 3-4 i więcej dywizjonów. W skład PGA może czasowo wejść artyleria wsparcia - artyleria drugiego rzutu dywizji i armii, a ponadto podczas przejścia do natarcia po podejściu z głębi - artyleria broniących się wojsk /bez zmiany SO - na zasięg ognia/. Ponadto do wsparcia pułku wyznacza się ze składu dywizyjnej grupy artylerii /DGA/ co najmniej dywizjon artylerii. Batalionowe pododdziały moździerzy nie są włączane do składu PGA.

Odwód przeciwpancerny pułku organizuje się na podstawie decyzji dowódcy pułku, przeznaczony jest do zwalczania czołgów i innych środków opancerzonych nieprzyjaciela, osłony kierunków zagrożenia pancernego oraz odkrytych skrzydeł i styków. W pułku organizuje się go z pododdziałów artylerii przeciwpancernej

i PPK, z zasady, z organicznej baterii przeciwpancernej. W wypadku braku pododdziałów przeciwpancernych, odwód przeciwpancerny może być organizowany z pododdziałów czołgów. W pcz nie tworzy się OPpanc.

Na możliwości bojowe artylerii składają się możliwości ogniowe i manewrowe.

Możliwości ogniowe są zasadniczym wskaźnikiem możliwości bojowych artylerii i wyraża się je zakresem jednocześnie lub kolejno wykonywanych zadań ogniowych w konkretnych warunkach sytuacji bojowej.

Możliwości jednoczesnego wykonania zadań określa się z uwzględnieniem operacyjno-taktycznych norm zaangażowania artylerii do porażenia różnych celów^{x/} i zależą przede wszystkim od składu bojowego artylerii /liczby dział, wyrzutni, moździerzy/.

Możliwości kolejnego wykonania zadań ogniowych określa się z uwzględnieniem norm zużycia amunicji do rażenia różnych celów i zależą od wyznaczonej do zużycia liczby pocisków.

Możliwości rażenia celów ogniem na wprost w APA oblicza się wychodząc z założenia, że jednemu środkowi ogniowemu wyznacza się jeden cel. Do zniszczenia szczególnie ważnych celów można wyznaczać dwa środki ogniowe na jeden cel. Ponadto na każde dwa-trzy środki wykonujące zadanie powinien być wydzielony jeden środek rezerwowy w gotowości do osłony i przejęcia zadania innego środka ogniowego.

Możliwości ogniowe środków przeciwpancernych w zniszczeniu kontratakujących czołgów i wozów bojowych /transporterów opancerzonych/ określa się osobno z uwzględnieniem współczynnika efektywności.^{xx/}

Możliwości ogniowe określa się według rodzaju ognia /zadania/ i okresu porażenia ogniowego.

Przykładowo artyleria pułku zmechanizowanego wzmocnionego dywizyjnym pz /z DZ/ mając 78 dział i moździerzy może w czasie APA obezwładnić: jednocześnie cztery plutonowe punkty oporu nieprzyjaciela z pełną normą i jeden cel pojedynczy.

x/ Metodyka obliczeń operacyjno-taktycznych cz. II, tabela 1.1. s. 63

xx/ Wojska raketowe i artyleria w operacji i walce tab. 17 s. 271, tab. 18 s. 272.

4 plpop x 18 dział = 72 działa

1 cel poj. x 6 dział = 6 dział

Razem 78 dział

Przy uwzględnieniu jednej jednostki ognia amunicji, przedstawiony wyżej skład artylerii pułku może obezwładnić:

- pa - 122 mm HS - 36 x 80:200 poc/ha^{x/} = 14,4 ha
- 152 mm H - 12 x 60:150 poc/ha = 4,8 ha
- dah pz - 122 mm HS - 12 x 80:200 poc/ha = 4,8 ha
- bM bp - 120 mm M - 18 x 80:200 poc/ha = 7,2 ha

Razem = 31,2 ha

przyjmując powierzchnię jednego plutonowego punktu oporu - 5 ha, otrzymamy:

31,2 ha : 5 ha = 6 plut. punktów oporu

Wydzielone do strzelania na wprost środki ogniowe pułku w składzie: bateria przeciwpancerna pułku, pluton przeciwpancerny batalionu i kompania czołgów /razem 28 środków ogniowych/ mogą zniszczyć 19-21 środków przeciwpancernych nieprzyjaciela w czasie APA, bowiem:

28 - /28 · $\frac{1}{3}$ / · 1 = 19

28 - /28 · $\frac{1}{4}$ / · 1 = 21

Podczas odpierania kontrataku nieprzyjaciela wymienione wyżej środki ogniowe mogą zniszczyć 62 czołgi nieprzyjaciela.

- bateria przeciwpancerna - 6PPK x 2,5^{x/} = 15 czołgów

- pl. przeciwpancerny - 6PPK x 2,0 = 12 czołgów

3SPG x 1,0 = 3 czołgi

- kcz T-72 13cz x 2,5 = 32 czołgi

Razem = 62 czołgi

x/ Normy zużycia pocisków na 1ha sił żywych i środków ogniowych w punktach oporu zawczasu zorganizowanej obrony ISIKOAN Art. 585/76, tab. 2 s. 84

xx/ Wojska raketowe i artyleria w operacji i walce tab. 17 s. 271 i 18 s. 272

III. ORGANIZACJA DZIAŁAŃ BOJOWYCH ARTYLERII PUŁKU

Organizacja działań bojowych artylerii pz /pcz/ w natarciu polega na realizacji przedsięwzięć z zakresu przygotowania artylerii do walki przez dowódcę pułku, dowódcę i sztab pułkowej grupy artylerii oraz szefa artylerii pułku. Najważniejsze z tych przedsięwzięć to:

- podjęcie decyzji przez dowódcę pułku, postawienie zadań artylerii i organizacja współdziałania;
- organizacja rozpoznania artyleryjskiego;
- planowanie działań bojowych artylerii i postawienie zadań pododdziałom/;
- wprowadzenie i rozwinięcie artylerii na stanowiskach ogniowych;
- dowóz i przygotowanie amunicji do strzelania;
- kontrola gotowości pododdziałów /oddziałów/ artylerii i udzielanie im pomocy.

Decyzję o użyciu artylerii pz /pcz/ podejmuje dowódca pułku. Podczas przygotowania natarcia stawia on zadania artylerii i organizuje jej współdziałanie z pododdziałami pułku i innymi środkami rażenia. Dowódca pułku podejmuje decyzję, stawia zadania bojowe artylerii i organizuje współdziałanie zazwyczaj z mapy, a następnie niektóre zagadnienia udokładnia w terenie w czasie rekonesansu.

Po otrzymaniu zadania przez pułk, dowódca zapoznaje z jego treścią dowódcę PGA i szefa artylerii oraz wydaje im wytyczne do przygotowania danych o użyciu artylerii przydzielonej i organicznej, niezbędnych mu do podjęcia decyzji i postawienia zadań.

Równoległe z zadaniem bojowym pułku - dowódca PGA i szef artylerii pułku otrzymują zadania od szefa artylerii dywizji. W zarządzeniu bojowym dla artylerii pułku szef artylerii dywizji zazwyczaj podaje:

- wzmocnienie pułku artylerią z określeniem czasu i miejsca jego przybycia;
- zadania wykonywane przez środki ogniowe wyższego szczebla w pasie natarcia pułku;
- zadania artylerii pułku planowane według decyzji dowódcy dywizji;

- czas trwania i układ OPA /APA/;
- metodę i głębokość AWA;
- skład PGA i rejon stanowisk ogniowych;
- czas gotowości do otwarcia ognia;
- zużycie pocisków na walkę pułku i w poszczególnych okresach porażenia ogniowego nieprzyjaciela;
- wytyczne do bojowego zabezpieczenia działań artylerii.

Do zarządzenia bojowego załącza się wyciąg z tabeli uderzeń drt i ognia artylerii dywizji.

W toku wypracowania decyzji do natarcia dowódca pułku może wysłuchać meldunków propozycji dowódcy PGA i szefa artylerii dotyczących użycia artylerii.

W meldunku propozycji dowódca PGA podaje:

- skład, położenie i możliwości ogniowe grupy;
- zadania postawione przez szefa artylerii dywizji oraz proponowane dodatkowo w poszczególnych okresach porażenia ogniowego nieprzyjaciela;
- wyznaczenie pododdziałów PGA do wsparcia batalionów i przewidywane zmiany w tym zakresie w toku natarcia;
- rozmieszczenie dywizjonów w wyznaczonym rejonie, SO i rubież /miejsca/ stanowisk dowódczo-obszernych;
- sposób wprowadzenia grupy w ugrupowanie bojowe i czas jej gotowości;
- sposób przemieszczenia grupy w toku natarcia;
- zaopatrzenie w amunicję, ustalone zużycie i sposób jej dowozu.

W meldunku propozycji szef artylerii pułku przedstawia:

- położenie, skład i stan pododdziałów artylerii organicznej pułku i przydzielonych pododdziałów artylerii przeciwpancernej oraz sposób ich użycia w walce;
- cele do zniszczenia ogniem na wprost w OPA i środki ogniowe, które należy wyznaczyć do ich zwalczania;
- skład, rejon rozmieszczenia, kierunek działania, rubież ogniowe i zadania OPpanc pułku;
- zaopatrzenie w amunicję, ustalone jej zużycie i sposób dowozu.

Podjęwając decyzję w zakresie dotyczącym artylerii dowódca pułku określa jej zadania w poszczególnych okresach porażenia ogniowego nieprzyjaciela; podział artylerii pułku, rejony SO

PGA, artylerii pułkowej i batalionowej, rejon rozmieszczenia i rubieże ogniowe odwodu przeciwpancernego pułku, sposób wprowadzenia i rozwinięcia oraz terminy gotowości artylerii.

Dowódca pułku stawiając zadania artylerii podaje:

- czas trwania i układ APA oraz wykonywane w nim zadania;
- metodę i głębokość AWA i zadania artylerii;
- zadania w okresie artyleryjskiego wsparcia nacierających wojsk w głębi obrony nieprzyjaciela;
- skład PGA;
- rejony SO;
- drogi marszu i czas gotowości do otwarcia ognia.

Odwodowi przeciwpancernemu dowódca pułku stawia zadania w oddzielnym podpunkcie rozkazu bojowego podając:

- skład;
- zadania;
- kierunek działania;
- rubieże ogniowe.

Na podstawie decyzji dowódcy pułku i postawionych przez niego zadań oraz zarządzenia szefa artylerii dywizji dowódca i sztab PGA a także szef artylerii pułku planują działania bojowe artylerii.

Planowanie działań bojowych artylerii obejmuje planowanie ognia; planowanie manewru artylerii oraz zabezpieczenia działań.

Ogień artylerii w natarciu planuje się według okresów porażenia ogniowego i zadania pułku

Planowanie ognia artylerii na okres APA obejmuje:

- określenie zakresu zadań ogniowych;
- określenie składu użytej artylerii i jej możliwości ogniowych;
- podział zadań ogniowych między pododdziały;
- określenie sposobu przejścia do AWA.

Podczas planowania ognia na okres AWA, zgodnie z ustaloną przez dowódcę dywizji metodą i głębokością wsparcia określa się:

- skład artylerii;
- liczbę rubieży i ich położenie na całej głębokości AWA;
- położenie celów na poszczególnych rubieżach i ich podział na pododdziały artylerii;

- czas i sposób prowadzenia ognia na każdej rubieży;
- zużycie amunicji.

Podczas planowania ognia na okres artyleryjskiego wsparcia nacierających wojsk w głębi obrony nieprzyjaciela, w celu wykonania najważniejszych zadań taktycznych pułku jak: odparcie kontrataku nieprzyjaciela, wprowadzenie do walki drugiego rzutu, forsowanie przeszkody wodnej i innych - określa się:

- skład artylerii wyznaczonej do wykonania każdego zadania i rejonu SO dla niej, przewidywany zakres zadań ogniowych i sposób ich wykonania; przewidywane zużycie amunicji; podział zadań ogniowych na poszczególnych wykonawców.

Przed wykonaniem każdego zadania, na podstawie aktualnych danych o sytuacji, w miarę potrzeby precyzuje się udokładnione zadania dla pododdziałów artylerii.

Ogień mózdzierzy batalionowych i pułkowego dywizjonu artylerii w okresach APA i AWA, a także w innych przypadkach centralizacji kierowania ogniem planuje sztab PGA po uzgodnieniu z szefem artylerii pułku, łącznie z planowaniem ognia grupy.

Ogień środków wydzielonych do strzelania na wprost oraz działania OPpanc szef artylerii planuje wspólnie ze sztabem pułku. W pcz, gdzie nie ma szefa artylerii - ogień na wprost planuje sztab pułku.

Podstawowymi dokumentami w których przedstawia się wyniki planowania są w PGA: tabela ognia PGA i mapa kierowania ogniem, natomiast szef artylerii pułku opracowuje: plan ognia środków wydzielonych do strzelania na wprost i mapę działań bojowych artylerii pułkowej i batalionowej.

Zadania dla pododdziałów PGA, a także dla pododdziałów artylerii wsparcia włączonych czasowo w skład grupy - stawia dowódca PGA w formie rozkazu bojowego.

Zadania dla odwodu przeciwpancerne pułku stawia dowódca pułku lub w jego imieniu szef artylerii. Jeżeli zadania stawia dowódca pułku - szef artylerii precyzuje je w terenie.

Szef artylerii pułku stawia zadania tym pododdziałom artylerii organicznej i wsparcia, które nie zostały włączone w skład PGA oraz pododdziałom artylerii wyznaczonym do strzelania na wprost.

Wprowadzenie i rozwinięcie artylerii wzmocnienia pułku odbywa się na podstawie decyzji dowódcy dywizji, zgodnie z planem szefostwa artylerii dywizji, a artylerii organicznej pułku - na podstawie decyzji dowódcy pułku.

Podczas przejścia pułku do natarcia po podejściu z głębi artylerię organiczną pułku rozmieszcza się w rejonie wyjściowym, a artylerię przydzieloną w oddzielnych rejonach.

Pododdziały dowodzenia i rozpoznania artylerii, na podstawie zarządzeń wstępnych, wysyła się możliwie jak najszybciej na rubież wejścia pułku do walki. Takie rozwiązanie ma na celu stworzenie warunków do organizacji rozpoznania przed zapadnięciem nocy, nawiązania współdziałania z artylerią wojsk w styczności z nieprzyjacielem oraz przygotowanie stanowisk ogniowych i punktów dowodzenia.

Marsz pododdziałów ogniowych na przygotowane stanowiska ogniowe rozpoczyna się z takim wyliczeniem, aby artyleria zdążyła osiągnąć gotowość do wykonania zadań.

Środki ogniowe wydzielone do strzelania na wprost zostają wcześniej skierowane do rejonów rozmieszczenia w pobliżu przedniego skraju, z których rozpoczynają, a następnie zajmują przygotowane stanowiska ogniowe.

Ta część artylerii organicznej pułku, która nie bierze udziału w APA, maszeruje w ugrupowaniu pułku. W tym:

- baterie moździerzy zwykle maszerują na czole kolumn batalionów, z marszu zajmują SO i osiągają gotowość do wsparcia ataku zgodnie z decyzją dowódców batalionów;
- bateria przeciwpancerna maszeruje za określonym batalionem pierwszego rzutu i wychodzi na wyznaczony kierunek działania jako odwód przeciwpancerny.

W celu zapewnienia warunków ścisłego współdziałania stanowisko dowódczo-obszernicze PGA rozmieszcza się wspólnie z punktem obserwacyjno-dowódczym pułku, a SDO dywizjonów przydzielonych i wyznaczonych do wsparcia batalionów rozmieszcza się razem z punktami dowódców batalionów.

IV. DZIAŁANIE ARTYLERII PUŁKU I DOWODZENIE NIĄ W TOKU NATARCIA

APA rozpoczyna się w ustalonym czasie na sygnał dowódcy dywizji. Artyleria pułku otwiera ogień na komendę /sygnał/ dowódcy pułku.

Dowódca pułku, dowódca PGA i szef artylerii pułku obserwują i oceniają wyniki porażenia ogniowego nieprzyjaciela. Po uwzględnieniu stopnia porażenia celów nieprzyjaciela, nowych danych z rozpoznania, wytycznych dowódcy pułku i szefa artylerii dywizji dowódca PGA i szef artylerii pułku precyzują dodatkowe zadania ogniowe i stawiają je podległym pododdziałom. O wykonaniu zadań ogniowych dowódca PGA i szef artylerii pułku meldują dowódcy pułku i szefowi artylerii dywizji.

Po zakończeniu APA artyleria na sygnał dowódcy dywizji rozpoczyna AWA. W trakcie artyleryjskiego wsparcia ataku metodą RSO i WC ogień przenosi się na sygnał dowódcy pułku z chwilą podejścia atakujących pododdziałów do rubieży bezpiecznej od wybuchów własnych pocisków. Bezpieczne oddalenie od wybuchów pocisków własnej artylerii wynosi:

- 200 m przy ataku czołgów
- 300 m podczas ataku w wozach bojowych piechoty /transp. opanc/;
- 400 m podczas ataku w ugrupowaniu pieszym.

Podczas wsparcia ataku metodą KZO i ZO oraz ogniem do celów pojedynczych, ogień przenosi się na sygnał dowódców batalionów.

Środki ogniowe, wyznaczone do strzelania na wprost, prowadzą ogień do celów położonych na przednim skraju i w jego pobliżu.

Dowódca PGA i szef artylerii oraz dowódcy pododdziałów artylerii prowadzą ciągłą obserwację działań atakujących pododdziałów, kierują ogniem podległej artylerii, stawiają zadania do porażenia nowo wykrytych pododdziałów moździerzy, środków przeciwpancernych i innych środków ogniowych, które wzbraniają natarcie pododdziałów zmechanizowanych i czołgów na rozkaz dowódcy pułku, żądanie dowódców wspieranych pododdziałów lub z własnej inicjatywy.

Przemieszczenie artylerii w toku natarcia wykonuje się z takim wyliczeniem, aby większa jej część ciągle wspierała

ogniem natarcie pułku. Przemieszczenie PGA dokonuje się dywizjonami. Dywizjony przydzielone do batalionów przesuwa się kolejno bateriami.

Pierwsze przemieszczenie artylerii batalionowej i przydzielonej batalionom rozpoczyna się po opanowaniu przez czołgi i piechotę czołowych plutonowych punktów oporu nieprzyjaciela, a artylerii wspierającej bataliony - po opanowaniu kompanijnych punktów oporu pierwszego rzutu nieprzyjaciela.

Dywizjony wchodzące w skład grup artylerii oraz dywizjony przydzielone do batalionów, ale wykonujące zadania ogniowe w AWA - przesuwa się po wykonaniu tych zadań. Pododdziały artylerii nie biorące udziału w AWA - przesuwa się po opanowaniu kompanijnych punktów oporu pierwszego rzutu nieprzyjaciela.

6. X Odwód przeciwpancerny pułku przemieszcza się za batalionami pierwszego rzutu na nakazanym kierunku do kolejnych rejonów pośrednich, w stałej gotowości do zajęcia rubieży ogniowej i odparcia przewidywanych kontrataków nieprzyjaciela, osłony skrzydeł i luk między batalionami oraz do umocnienia opanowanych rubieży.

Pułkowa grupa artylerii przesuwa się na rozkaz dowódcy grupy za zezwoleniem dowódcy pułku. O przesunięciu pułkowej grupy artylerii jej dowódca każdorazowo melduje szefowi artylerii dywizji. Artyleria batalionu przesuwa się na rozkaz dowódcy batalionu.

Podczas prowadzenia natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela artyleria wzbrania nieprzyjacielowi zorganizowanego obsadzenia dogodnych rubieży obrony w głębi i wspiera atak pododdziałów podczas pokonania tych rubieży z marszu.

Podczas rozwijania sił głównych pułku do przełamania pośredniej rubieży obrony nieprzyjaciela, której nie udało się pokonać z marszu może być wykonane APA i AWA. W tym czasie obezwładnia się artylerię i moździerz nieprzyjaciela, siłę żywą, środki przeciwpancerne i inne środki ogniowe rozmieszczone na kierunku uderzenia oraz zwalczą się podchodzące z głębi odwody nieprzyjaciela. Artyleryjskie wsparcie ataku, w tym wypadku z zasady wykonuje się metodą ześrodkowań ognia i ogniem do pojedynczych celów.

Po podjęciu decyzji przez dowódcę pułku o wprowadzeniu do walki drugiego rzutu, szef artylerii pułku i dowódca PGA kierują podporządkowaniem pododdziałów artylerii przewidzianych do wzmocnienia drugiego rzutu, stawiają zadania artylerii do wsparcia wprowadzenia go do walki i natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela.

Przed wprowadzeniem do walki drugiego rzutu pułku wykonuje się przygotowanie artyleryjskie w formie jednej - dwóch nawał ogniowych do siły żywej i środków ogniowych w punktach oporu, środków przeciwpancernych poza punktami oporu, baterii artylerii i moździerzy nieprzyjaciela.

Artyleryjskie przygotowanie zaczyna się nim pododdziały drugiego rzutu wyjdą na rubież zasięgu ognia środków przeciwpancernych nieprzyjaciela. Czas trwania przygotowania artyleryjskiego zależy od czasu niezbędnego do obezwładnienia siły żywej i środków ogniowych w punktach oporu, środków przeciwpancernych oraz od czasu niezbędnego pododdziałom drugiego rzutu na pokonanie strefy ognia środków przeciwpancernych nieprzyjaciela.

Artyleryjskie wsparcie ataku drugiego rzutu wykonuje się metodą ześrodkowań ognia i ogniem do pojedynczych celów.

Ogniem **artylerii** strzelającej z zakrytych stanowisk ogniowych wspierającej wprowadzenie do walki drugiego rzutu pułku kieruje dowódca pułkowej grupy artylerii.

W razie potrzeby na rubieży wprowadzenia do walki drugiego rzutu pułku rozwija się odwód przeciwpancerny pułku.

W toku natarcia artyleria powinna być w stałej gotowości do udziału w odparciu kontrataków odwodów nieprzyjaciela.

Odwód nieprzyjaciela zwalcza się: w rejonie ześrodkowania, na drogach podejścia i podczas rozwijania oraz w czasie wykonywania przez niego kontrataku. Ponadto w tym czasie nasila się zwalczanie artylerii w celu wzbronienia nieprzyjacielowi ogniowego przygotowania i wsparcia kontrataku.

Zwalczanie odwodu nieprzyjaciela w rejonie ześrodkowania i w czasie jego wychodzenia do kontrataku mogą podjąć środki wyższego szczebla - lotnictwo, dywizjon rakiet taktycznych i artyleria dalekonośna.

Zwalczanie nieprzyjaciela na drogach podejścia może podjąć dywizyjna grupa artylerii i pułkowa grupa artylerii lub tylko pułkowa grupa artylerii - skupiając ogień na wybranych kolumnach w celu uniemożliwienia nieprzyjacielowi jednoczesnego i zorganizowanego ataku. Nieprzyjaciela rozwijającego się zwalcza się na rubieży ataku ogniem ześrodkowanym. Niekiedy może być wykonany ruchomy ogień zaporowy /ROZ/ w celu wzbudzenia ataku. Rubież, utrzymywaną przez pododdziały własne, odpierające kontratak z miejsca, z zasady osłania się stałym ogniem zaporowym pułkowej grupy artylerii i artylerii batalionu. Obronę przeciwpancerną pogłębia się odwodem przeciwpancernym pułku, który rozwija się na najbardziej zagrożonym kierunku w odległości 2-2,5 km od czołowych pododdziałów własnych.

Z chwilą przejścia nieprzyjaciela do kontrataku wszystkie środki ogniowe, a zwłaszcza przeciwpancerne i czołgi pododdziałów odpierających kontratak niszczą atakujące czołgi, wozy bojowe i inne środki ogniowe nie dopuszczając do włamania się nieprzyjaciela.

Artyleria strzelająca z zakrytych stanowisk ogniowych wspiera walkę pododdziałów wykonując ześrodkowania ognia i ogień do celów pojedynczych, nie dopuszcza do wprowadzenia świeżych sił nieprzyjaciela, a także zwalcza jego artylerię i moździerze.

Podczas umacniania uchwycionych rubieży w toku natarcia przygotowuje się ześrodkowania ognia i ogień zaporowy na prawdopodobnych drogach podejścia nieprzyjaciela i rubieżach rozwinięcia. Oprócz tego, w celu zniszczenia czołgów i wozów bojowych /transp. opancerzonych/ nieprzyjaciela przygotowuje się ogień dział strzelających na wprost i wyrzutni przeciwpancernych pocisków kierowanych.

ZAKOŃCZENIE

Przedstawiony materiał zawiera podstawowe problemy użycia artylerii w natarciu pułku zgodnie z projektem "Instrukcji prowadzenia działań Bojowych WRiA". Rozwinięcie tych problemów można znaleźć w podręcznikach i skryptach. Najważniejsze z nich to:

1. Wojska raketowe i artyleria w operacji i walce
s. 150-173. Nr bibl. 01781
2. Użycie pododdziałów i oddziałów artylerii przeciwpancernej
w walce i operacji s. 112-127. Nr bibl. pf-21412
3. Metoda i treść pracy dowódcy i sztabu pułkowej grupy artylerii
oraz szefa artylerii w natarciu pułku zmechanizowanego
Nr bibl. 0368
4. Instrukcja strzelania i kierowania ogniem artylerii
naziemnej. Nr bibl. R/630.

OPRACOWAŁ
ppłk dr Czesław JARECKI

Wydrukowano w 5 egz.

Egz. nr 1-5 - Bibl.Nauk.OZS

Wyk. ppłk Cz.Jarecki

Druk M.K. dn. 28.11.85

Nr ks. Pf-61/Art.

